

במדור „הנדון” מובאת הצעה מהכננית: לגייס את הצעירות, יחד עם פטורי־צה״ל, לשרות חברתי ממלכתי. שרה ליבוביץ שאלה לדעת הנוגעים בדבר

היכן הן דידועשות?

שוחחתי עם 20 חיילות וחילות בדימוס, שהשתחררו מהצבא בשלוש השנים האחרונות. מחציתן אמרו כי הרגישו שהיו חשובות ויעילות, מחציתן טענו כי, לדעתן, עבודתן הצבאית היתה מיותרת.

מחצית: מיותרות

על מילר, סטודנטית, תיארה זאת בצורה הצורנית ביותר: „במהלך שרותי הצבאי עבדתי כארבעה תפקידים שונים, כארבעה בסיסים שונים. התווה ממקום למקום, שאינה אופיינית לחיילות, נעשתה בשל סיבות

ואכן, רבים מהנשאלים קישרו בין המעמד והנחיצות וענו על שתי השאלות כאחת. קל להוכיח כי חיילות רבות אינן נחוצות, כי מימריה של האבטלה הסמוכה ייה הנשית גדולים. ההוכחה הגיונית ופשוטה. ראשיתה בשמועות. מזה כמה חודשים לוחשים בצבא, במשרד־החיר נוד ובקרב המתגייסות החדשות, כי מחזור חורש מרס של המיועדות־לגיוס לא יגוייס. כלומר, אין לצבא כל צורך בכמה מאות מתגייסות חדשות. דובר־צה״ל מכחיש. השמועות אינן מרפות. אם אכן עולה ההיצע על הצורך, מהו מיספרן של החיילות, וכמה נוספות לצבא בכל שנה? ב־1984 היה מיספרם של בני ה־18, בנים ובנות כאחד — 72,800. ב־1987: 76,500. מיספרים אלה היו חסויים בעבר. רק ב־1984 התיר הצבא ללישכה המרכזית לסטאטיסטיקה לפרסמם. חשבון פשוט: ההפרש בין שני המיספרים הוא 3,700. חציים נשים: 1850. כפי שפורסם, שליש מהבנות אינן מתגייסות מטעמי רת, אידיאלמה ונישור

אוג לכך שלא תכתים את ידיה או תלך לך את סנדליה.

מה מקומה של האשה בצה״ל?

היטיב לתאר זאת רות הוועדה למעמד האשה, שפורסם ב־1977: „המלצה 150: תיערך מדי פעם בחינה־מחדש

קוריו משעשע. סתמי, לולא היו בו כל היסודות המרכיבים את שרותן של החיילות בצבא: ריגשות עליונות וזילזול מרושע במיקרה הגרוע, יחס חביב, מל־טף, פטרוני, כמיקרה הטוב. מרחק רב, בהכרתן ובדיעותיהן, צע־דו הנשים מאז אמרה קצינת־ח״ן רא־

סני שנים הזמנה נתיבה בדיהור דה להרצות על הנושא „נשים וצבא” בקורסי־טיס. מיד בתחילת ההרצאה קם אחד מפרחי־הטיס ושאל, בשחצנות כמעט גסה: „אז מה את רוצה להגיד, שחיילות יכולות להטיס מטוסי־קרב?” כִּיהודה, זריז־לשון, השיבה: „ת־

סופרת בניהורד
טיסה באי־ברמין?

אלימ (מיל) רז
וז בדיחה?

אין. כלומר: ב־1987 נוספו לצבא 1200 חיילות חדשות. שלוש השנים האחרונות היו שנים של קיצוץ וצימצום בצבא, ולא דווקא שנות התרחבות.

יצחק רבין, בפגישה עם כתבים צבאיים, אמר השבוע: „אינני מוכן לשום פשרה בתקציב־הביטחון. הורדנו את סדר הכוחות הלוחמים של צה״ל בצורה משמעותית בכל הזרועות, פגענו ב־חיל־האוויר, בשיריון, בארטילריה... ברור שאם הצבא לא יוכל להזמין את אמצעי־הלחימה, שעבודת המחקר והפיתוח שלהם הסתיימה, ולא יהיה לו כסף לרכוש אותם, נשלם במילחמה הכאה בחי־אדם... האלופים במטה ה־כללי רואים את העניין בחומרה רבה יותר ממני.”

ובתקופה כה קשה של קיצוצים התגייסו לצבא 1200 חיילות נוספות. סתירה משונה: האם הצבא אכן הצטמצם, כפי שטוען רבין בלהט כה רב, או שהתרחב ונזקק ל־1200 חיילות נוספות?

תגובת דובר־צה״ל: „בשנים האחרונות מורחב מגוון המיקצועות ואפשרויות־השיבוץ לחיילות לתפקידים שהם שובצו בעבר בגברים בלבד. קצב הגידול הינו בהתאם לגידול בשנת־נים.”

חיילות במשרד צבאי
שוב פיטפונים עם חיילים...

מנהל מיבאלי
יש מקום לעוד 1150?

אישיות. „בשנים מתוך ארבעת תפקידי הייתי ממש מובטלת. באתי בבוקר למישי, במשך כל היום לא עשיתי כלום. באחד אחרי־הצהריים הלכתי הביתה. באחד מאותם שני תפקידים עבדתי כשעה בבוקר. הבאתי את הדואר למישר. הנחתי אותו על שולחן המפקד, ו־תייתי בתוך התיקים המישרדיים את מיכתבי יום־האתמול. „בתפקיד האחר גם המעט הזה לא היה נחוץ. הייתי מגיעה בבוקר למישי, מפתטת עם החיילים שהגיעו לי מישרד בהפסקות שבין עבודה לעבודה. עבודתם, אגב, היתה חשובה ויעילה מאוד. התקנאתי בהם. לא יכולתי לע־

חיילות בשדה: פינוי חבל ימית...
שחיילות יכולות להטיס מטוסי־קרב?

של כל תקני הפקידות המאויישים (ב־צה״ל) כבנות, והם יצומצמו עד למיני־מום ההכרחי. „המלצה 155: יש לבטל את תקני החיילות שהם ביטוי בלעדי למעמד־וחשיבות־הממונה עליהן — מבלי ש־יש לחיילת תעסוקה מלאה.”

שית, אל־מ דבורה תומר, ביוני 1973, בראיון לבמחנה: „דווקא בצבא לא ייתכן שיוויון־זכויות, בשל המיגוון הצר יותר של תפקידים, להם הן מתאימות פיסית... אם אין ברצוננו לדרוש מהח־יילת דברים הפוגעים בה, למשל בהופעת החיצונית, הדבר מחייב אותנו ל־

גיד לי, טייס, באיזה איבר אתם מטיסים את המטוס? הרי כל איברי־הגוף והים לחלוטין אצל נשים וגברים, מלבד אחד. וזהו, קרוב לוודאי, איבר שאין לו ולא כלום עם הטסת מטוס.” הנוכחים פרצו בצחוק. הסיפור הזה יכול היה להיחשב כ־